

RECENZIJA

Rukopis pod nazivom: „Osnovi forenzičke nauke i odabrane teme forenzičke bioantropologije”, potpisan je od strane autorskog tima: dr. sc. Mladen Milosavljević, Dušica Milosavljević, Sunčica Milosavljević. Knjiga ima ukupno 342 stranice teksta, računajući i 7 stranica prikazane literature. Pored tekstualnog sadržaja ima još 30 slika i 32 tabele što joj daje dodatni kvalitet preglednosti i informativnosti. Dokaz da je u pitanju ozbiljno delo su i 384 fusnote u kojima su navedeni domaći i inostrani izvori koji prate tekst ili ostale dodatne informacije koje potkrepljuju njen sadržaj (primeri iz prakse i ostala zapažanja).

Prvi deo knjige nosi naziv: „UVOD U FORENZIČKE NAUKE” (do str. 5) i u njemu su obrađeni osnovni aspekti razvoja savremenih forenzičkih nauka uslovljeni ubrzanom kompjuterizacijom i drugim velikim dostignućima u oblasti prirodnih nauka u poslednjim decenijama dvadesetog i prvoj deceniji novog veka.

U poglavlju koje nosi naziv “KRIMINALISTIKA” (str. 5-10) prikazani su osnovni pojmovi ove nauke, pri čemu je poseban akcenat stavljen na razvoj i specifičnosti kriminalističke tehnike.

Značajna su razmatranja navedena pod naslovom: “UTJECAJ PRIRODNIH NAUKA NA METODE KRIMINALISTIKE U BORBI SA SAVREMENIM KRIMINALOM” (str. 10-12). U ovom delu su pored opštih naznaka, posebno obrađeni uticaji i primena biologije, hemije i fizike u kriminalistici.

Posebna pažnja u tekstu posvećena je tragovima, tj. pojmovnom određenju, značaju, mogućnostima i metodama fiksiranja i tumačenja tragova, njihove podele, pronalaženje, i što je posebno važno, utvrđivanju njihove relevantnosti sa krivičnim delom. Obradeni su makro, mikro, površinski i reljefni tragovi, metode njihovog pronalaženja, fiksiranja, izuzimanja sa lica mesta, itd. (str. 14-35). U okviru razmatranja kriminalističkog rada sa tragovima, posebna pažnja je posvećena uvidaju i metodama njegovog sprovođenja, postupanju policije na licu mesta u različitim fazama i čitav niz značajnih pitanja u kojima se obrađuju različiti aspekti uspešnog sprovođenja uvida u različitim okolnostima lica mesta, npr. pregled lica mesta, obezbeđenje tragova, njihovo pakovanje, vršenje uvida na otvorenom i zatvorenom prostoru itd. (str. 35-71).

Težište knjige, i njen najznačajniji deo, nalazi se u poglavlju pod naslovom: „Forenzičke nauke” (str. 71-273). U okviru njega je pored opštih metodoloških i istorijskih razmatranja posebna pažnja posvećena fizičko-hemijskim metodama obazbeđenja tragova, forenzičkoj balistici, forenzičkoj daktiloskopiji, forenzičkoj fonoskopiji, forenzičkoj biologiji, forenzičkoj traseologiji, forenzičkom radu sa dokumentima, forenzičkoj sudskoj medicini, forenzičkoj antropologiji, forenzičkoj etnomologiji (tj., korišćenju insekata u procesu rešavanja forenzičkih pitanja), forenzičkoj fotografiji, forenzici ušne školjke, forenzičkoj odorologiji (nauci o mirisima u cilju postizanja kriminalističkih ciljeva), forenzici noktiju (identifikaciji lica na osnovu tragova noktiju) pri čemu je veoma značajan deo knjige posvećen aktuелnoj temi identifikacija lica na osnovu DNK analize noktiju. Posebno je detaljno prikazano poglavlje o biometrijskoj identifikaciji lica (izložene su mnogobrojne metode biometrijske identifikacije, kao i vrste biometrijske identifikacije). Svaka od nabrojanih oblasti forenzike analizirana je veoma detaljno sa navođenjem istorijskog razvoja, aktuелnog stanja u oblasti nauke i konkretne forenzičke primene, sa mnoštvom detalja, primera dobre i loše prakse, predloga, preporuka.

U toku rada na ovom rukopisu autori su imali veći broj razgovora sa nekoliko pojedinaca. U tom smislu, izdvajamo dr. Aleksandra... koji nam je ustupio dio svojih materijala, vezanih za polje... zahvalnost pripada i Samiri Hasanbašić i Hatidži Mar... poglavlju daktiloskopije. Među ovom kategorijom je i kol...

U knjizi je posvećena dužna pažnja forenzičko- kriminalističkim aspektima upotrebe poligrafa (str. 273-279).

Posebno je detaljno opisana forenzička obrada telekomunikacionih sistema i njihov značaj na otkrivanju i dokazivanju krivičnih dela iz oblasti organizovanog kriminaliteta (str. 280-298). Po mišljenju recenzenta, u pitanju je najkvalitetniji tekst koji je do sada sačinjen na ovu temu na prostorima balkanskih (odnosno, bivših jugoslovenskih) država, koji daleko prevazilazi potrebe univerzitetskog udžbenika, i od neprocenljivog je značaja za policiju, tužilaštvo i sudove u njihovom praktičnom radu suprotstavljanja organizovanom kriminalitetu.

Poslednje poglavlje rada (str. 298-336) je posvećeno opštim metodološkim, organizacionim i drugim pitanjima iz oblasti veštačenja (pojam, pravni aspekti, vrste veštačenja, poželjne karakteristike veštaka, njihova prava i dužnosti, sačinjavanje nalaza i mišljenja, saradnja i rukovođenje veštačenjem, kompleksno veštačenje, ocena nalaza veštaka, organizacija ekspertize). Na kraju knjige dat je popis literature (str. 336-342).

MIŠLJENJE I PREDLOG RECENZENTA.

U predgovoru knjige navedeno je da je ona nastala (prvenstveno) kao neophodan udžbenik za potrebe studenata Pravnog (i svih drugih) fakulteta Univerziteta Apeiron. Imajući u vidu njen sadržaj, obilje informacija koje se u njoj pronalaze, aktuelnost građe, ona daleko prevazilazi značaj i informativnu vrednost univerzitetskog udžbenika za studente prava i biće od velike koristi svima onima koji se sa forenzičkom problematikom susreću u praksi (sudijama, advokatima, tužiocima, policajcima). Knjiga zadovoljava znatiželju i potrebu za informisanošću i svima onima koji se u širem kontekstu interesuju za forenzičke nauke, razvoj ideja u ovoj oblasti i aktuelno stanje naučne misli i stručne prakse s obzirom da je pisana razumljivim stilom koji je dostupan široj javnosti.

Posebnu vrednost knjige predstavljaju naučna, stručna i profesionalna zapažanja prvopotpisanog autora koja proizilaze iz njegove bogate i dugogodišnje naučne i forenzičke prakse. Razmišljanja, uputstva i sugestije koje proizilaze iz integrisanog znanja teorije i prakse predstavljaju neprocenljivu vrednost za sve one koji se bave različitim aspektima forenzičkog rada.

Imajući u vidu gore rečeno, smatram da knjiga „Osnovi forenzičke nauke i odabrane teme forenzičke bioantropologije”, predstavlja veoma značajno štivo koje zaslužuje da bude publikovano. Ono predstavlja značajan doprinos sagledavanju aktuelnog stanja forenzičke nauke i prakse u ovom trenutku kako u svetu tako i na našim balkanskim prostorima (znači ne samo u BIH).

U skladu sa gore navedenim smatram da knjiga „Osnovi forenzičke nauke i odabrane teme forenzičke bioantropologije”, zaslužuje da bude publikovana i učinjena dostupnom javnosti.

Recenzent:

Prof. dr Branislav Simonović,

Redovni profesor na predmetu Kriminalistika Pravnog fakulteta, Univerziteta u Kragujevcu.

Branislav Simonović

Kragujevac,
5.4. 2010.